

Esny-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Sswójbny statol,
A twój hwyjatol
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoј móznj
Luboscz ma;
Bóh pał hwyerny
Pšes spat merny
Čzerstwoscz da.

Njěch ty spěwaš,
Sswěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džej pał hwyatj,
Duschi dath,
Wotpoczj ty.

S njebieš mana
Njěch czi kmana
Žiwnoscz je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh pada,
Wotšchew cze!

F.

Szerbiske njedželiske łopjena.

Wudawa so kóždy hobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyšcinje a je tam sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacz.

17. njedzela po hwy. Trojizy.

Šap. št. 17, 16.—31.

„Njeje w žanym druhim ta sbóžnoscz a njeje tež žane druge mjeno cžlowjeam date, w kotrymž mohli sbóžni bycz,“ wěrnoscz tehle šłowa wopokasuje japoschtol Pawol tež pšes hwoje wustupjenje w Athenje. Wón wobhwědźi šdželanemu a wot šwětnje wědomosczje nakyczenemu ludej, so jenož ewangelij wot Khrysta žedjenje cžlowškeje wutrobny staja, so je šama wěra do Šbóžnika hrěšnikow, kiž cžlowjea cžlowjea cžini.

Prědowanje Pawołowe w Athenje i dobom prědowanje sa našch cžaš.

1. Našche ludowe žiwjenje runa so we wschelakim nastupanju žiwjenju Athenškeho luda. Kaž Athenšy, je tež našch cžaš na wschěch polach cžlowškeje wědomosczje do prědka kroczil. S teho pšchindze hač do nižšich ludowych šhodžentow so rosišěrjaza nadutoscz, šamospokojnoscz, kaž czi Epifurszy a Stoizy prajachu: „Šchto chze tón njebolał prajicz?“, na druhim boku wobstajny njeměr, šwjetšchne łojenje sa nowym bjes hłubokoho šapschimnjenja. S tym je šjednocžene, so lud wotpadaje wot wótzowškeje wěry a pyta sa druhim Bohom, sa tym nješnatym Bohom (šht. 23). Šdyž běšche tole w Athenškim ludu so pokasowaze podobne šjewjenje dobre pšchihotowanje sa pšchijecze šchěšcžijanštwa, je sa našch cžaš to šrudžawe, so so našch lud wot wěrnosczje wotwobrocza a so hrosy do hłubiny padnyč, i kotrejež žane a umoženje njeje.

2. Duž to napominanje na našch cžaš, so njebychny pšes hordostnu mudroszcz do hłuposczje šapadnyli. Na cžoz je našch cžaš hordy, je pšchepytanje a wobkneženje šwěta a štwórby. Wěda temu, kiž so i tym špokoji, kiž porst njewidzi, i kotrymž kóžde štworjenje Bože i njebiešam pokasuje. Šakšlepjena hłuposcz wškoszcz hwojeho naroda (šht. 28) tał daloko pšchepóšnacž dawa, so cžlowjeł wjazy najhłubšche žedjenje hwojeje wutrobny (šht. 27) nješrosymy.

Duž pšchilaze tež dženska tón šnjes wschitkim cžlowjeam na wschěch kónzach pokutu cžinicž. To niczo njepomha, so chzešch na kłudobu hwojeho duchowneho žiwjenja i mudrymi myšlicžkami, pšes šamocžinjenu wěru (kaž Stoizy a Epifurszy) šchlewjeł powšnyč. Škónčnje so tola šchlewjeł rostorhnje a šchtož potom wostanje, je šama wěrnoscz, šudjenje, kotrež temu, kiž so šbóžnyčcžinjazej wěrnosczzi šamknje, hrosy.

Duž wobrocžmy so, dokelž je hišcže cžaš. Cžinny pokutu, so by našch šnjes, kiž šemju šudži po prawdosczzi, naš junu se šudjenja wšal a našch Wumóžnik našch Šbóžnik je a wostanje. Šamjen.

Hłupi praja w šwojej wutrobje: Bóh njeje!

(Pšalm 14, 1.)

Astronom Athanasius Kirchner měješche pšcheczela, kotryž Bože byče prěješche a so pšes žane dopokasny nawabicž dacz nochžyšche, wot hwojeje hłuposczje pušchicz. Naš nětko tónle Boha šapřewat

astronoma Kirchnera wopyta; ale tón mějesche nusne a so w swo-
jich džělach molicz njedawasche. Tak mějesche tamny czaß, so
w Kirchnerowej stwje roshladowacz. Pšchi tym phtny w jentym
róžku jara rjany globus njebjesny (globus coelestis), kotryž
běsche tam Kirchner s wotpohladom stajil. S radosću šebi jón
wobhladowasche a so rucze woprascha, komu tónšamy šluscha a
šchtó je jón čžinil. Kirchner špěšnje wotmolwi, so jemu nješluscha
a so jón tež ničtó čžinil njeje, wón je tam dyrbjal pšes něfajki
pšhipad pščinč. „To je šměšnje“, Boha-šapřewar wutwola, a
bu na Kirchnera hněwny, dokelž čžyšche jemu něšchtó tak hlupě
nabarbicž. Nunje to pač Kirchner čžyšche, a rjekny nětko: „„Wš
nochzeczje wěricž, so je tónle mały, šnadny pšhedmjjet, kotryž je
jeno šlaba podobna wulkeje krašneje njebjeschčiny, wot šebje šameho
nastal. Šak móžeczje měnicž, so mohł wjele wjetšchi, krašny origi-
nal wot šebje šameho, pšes pšhipad tajki nastacž, fajkiž jón
nětko widžimy a wobdžiwamy?“ — Na to njemóžesche jeho
pšhecžel ničto wjazny šnapscheczimicž; wón bě wo šwojej hluposći
pšchewědcžent a so prózowasche, so by s potracžowazym šlědženjom
prawe pšnacze dozpil.

Boža wšchudžomnosć.

(Šap. št. 17, 27, 28.)

Bóh wot naš njeje daloko,
Wón je nam blisťo wšchudže;
Š nam jeho woło šhila šo,
Šmy tudy abo druhdže;
Wón je naš čžiwjel, w kotrymž šmy,
W nim žiwimy, šo hibamy
Šaž ryba w čžerštwěj wodže.

Ty wulki Božo wšchudžomny,
Šy we njeju a w šwěcže
W tymšamym czašu džělawy,
Šwědk wšcheho w hrodach, w hěcže;
Šaj, twoja wšchudžomnosć ta wě
Tež škutki tajne, šłowa wšchě
Š do wutrowow hlada.

Wšcho horjo, kotrež čžiščezni naš,
Še tebi, Šnježe, šnate;
Ty widžiš šbožownosće czaß,
Tež wěcžko šylšowate.
D šbožny trošcht, so pšchi naš šy
Š my we twojej ruzy šmy,
Tež hdyž šo njeju mrócži.

Duž njeboju šo nješboža,
Šdyž w čžěmnyh dole šhodžu;
Mje žane štrachi njetrašcha,
Šso w duchu s Bohom wodžu;
Šij jeho tón mje trošchtuje,
Wšchať wón mi štajnje š bofu dže,
Mje jeho ruka šita.

Ša we džěczazej bojosći
Šžu pšhed nim tudy šhodžicž,
Šo šwěczi jeho hnada mi
Š Boži měr mohł šlodžicž.
Wón pšchi mni je, mje wodžesche,
Duž wostanje tež w pšchichodže
Mój Bóh ša czaß a wěcžnosć!

K. A. Fiedler.

Bóh je wšchedomóžny štworicžel.

Běsche to w lěcže 1527, jako Dr. Luther s někotrymi druhimi
bohawucžentymy na poručnosć nješapomniteho šurwječcha Šana
Wobštajneho šyrkwinstu wšitaziju w Šuršafškej džeržesche. Wón
wo tym šam rěči w počatku pšhedšłowa š swojemu mašemu
šatechismej, hdyž rěka: „Šomhaj, luby Božo, šak někotru žalosć
šym widžal, so wšchědny muž tola s žyla ničto njewě wo šche-
ščanskej wucžbje, wošebje na wšach; a bohuzel šu mnošy šararjo
nimale njewuštojni a njekšmani š wucženju, a dyrbja tež wšchitzy
šchěščenjo rělacž, šchčeni hycž a šwjataj šafamentaj wužiwacz,
njemóža ani wěcženasch, ani wěru, abo džěšacz šasnje.“ Šacž
runje pač Luther tule njewědomosć hluboko wobžarowasche,
wjedžišche wón tola tež šlabych njescž, šaž móže naš šlědowaze
šrotke powjedańcžko wucžicž: Něhdy pščinčze wón mjenujzy pšchi
tamnej šlawnej šyrkwinstej wšitaziji do jeneje šafškej šyrkwinstej
wšy, so by nawjedžil, šak s šchěščanskim pšnacžom wošadnych
šteji. Wón teho dla ludži da do šyrkwje pščinč a šapoczja šo
s nimi rošřěcžowacz. Wón rěčesche wo přemim artišlu a woprascha
šo nětko jeneho bura: „Šchtoha rěka: Bóh je wšchedomóžny
štworicžel?“ „„To ja njewěm,““ praschany wotmolwi. Duž
džesche Luther: „Ty šy pravje wotmolwil, hdyž prajiš: To ja
njewěm. Ša to tež šam njewěm, a wšchitzy wucženi a doktorojo
to njewjedža, šak je Bóh štworicž mohł njebjeka a šemju a wšcho,
šchtož na nej je; ale wěr ty jeno we šwojej wutrobje, so je Bóh
tež šebje štworil je wšchěmi štworjenjemi a so je wón twój dobry,
milosčživy Wěcžez: to je lěpje hdyžli wjele wjedženja.“ F.

Šacžucze w našymje.

(Šerok.)

1. Šor 7, 31.

Šprózna šlěncžna jašnosć!
Wlěda módrina!
Wo šhubjenu krašnosć
Šeli tramina.

Š róže šo tež hnuje
Wšcžo šlědnjene,
Šene šaž te druge
Š tež pošlednje.

W šlotej barbje šhinje
Šyča lěšowa;
Šdyž šo mój czaß minje,
Šad čžu wumrjecž ja.

S. Žitawški.

Šarscha, pšchirodna macž.

(Wjěšna šlawišna.)

(Šlěncženje.)

Na druge ranje šapoczja Šerta: Šchto jeno šobrka pola Šryzy
je? Šiščezje w nozy šylšach, so šo dwórne wrota wocžinjachu
a ludžo šhodžachu tam a šem, a tež dwaj wosaj šym hižo šy-
šchala jěcž.“ Šarscha wo ničim ničto njewjedžišche. Duž
Wšlawšch šastupi. „Ša Šam nochžu dlěje potajicž, šak šobrka šteji“,
— rjekny s šhutnym pohladom. „Tu nóz šawola mje wotrocž
š Šryzy; tón hišcže, šaž wčžera, na šanapeju ležesche, ale Šam
nochžu dale wopišowacz, šajki napohlad mějesche. Ša pšnacž, so
s nim šlě štejesche a pošlach hnydom po jeho macžet a po šekarja.
Šeho macž šłaka w šadwělowanju, pšchetož po šekarjomym wu-
šprajenju Šryza wjele czaša wjazny nima, Boža rucžka je jeho
šajala, jedyn šof je žyle morwy a tež šajš šlemjenny. Nětko,

maczi, chychy bo Cze woprasheczy, Miklawich proscho pschistaji. „hacž nochychla k swojej kotije hicz a ju pomhacz troschtowacz, a pschindzeli k najhorszemu, jej pscheczelnje k pomocy stacz?“ Marschine woczko na njeho wotrje pohlada: „K tej dyrbyju hicz?“ jawola nahle, „kiz je mje s domu a s dwora wuhnała, kiz je tak sle pscheczimo nam sathadzala?“ Miklawich na nju srudnje hladasche. „Maczi“, rjetny Berta proscho, „njech wschaf sabudzemy, schtož jesady naž je, ja naž a ja druhich.“ Wona jej luboscziwje wobě ruzh posficzi a rjetny czichinko: „Dzi, luba, luba maczi“. Marscha se sobu wojowasche. Wona pomyhli na wczeraschi wjeczor a dzjesche s czežkej wutrobu. S zyle hinaschimi saczuczeni pschecroczki proh swojeho stareho wobhdlenja, hacž tehdy, hdyž bē jo wopuschczila. Tehdy pjelnjesche dzivi hnēw a wjecziwoscž jejnu wutrobu; nētk bē duzy, wulkomyhlny skutk wuwjescz. D tak jej to wjele bole derje czinjesche! wona s nowa czujesche, so dobra a pobožna bycz je wjele kłodscho a pschijomnischo, hacž czelu a jeho kłoczi k woli bycz. S zunymi saczuczemi stupi do jstwy. Fryza, hizzo napoł czelo, lezesche na ložu, jeho macz, s wuplakanymaj woczomaj a ruzh lamajo, bedzesche pōdla njeho. Marscha sarža. Sako popledni krocž kotru widzesche, bēsche ta wuřmēchowaza, horda a kalata, — žana mōz na kwēczje njedyrbjesche jejneho Fryzu s teho dwora pschinjescz; ale wona na to njepomyhli, so tōn Anjes to czinicž jamože. Nētk bedzesche pichi rospadantach swojich nadzijiow. Haj, wona je njesbožownischa hacž ja, pomyhli Marscha; ja mam tola jandzela na thoro-ložu, a wona — shubjene dzēczo. „Pomhaj Bōh, Marija“, rjetny Marscha zunje, k plakazej stupiwischi, njech wschaf sapomnimoj, schtož jesady naju leži, a njech so wsajomnje troschtujemoj!“ Za kotra, kiz se klabym kharakterom so runje tak lohko k klemu, kaž k dobremu poda, bu psches Marschinu njenadzitu wulkomyhlnoscž hluboko hnuta. „Ach, ty luby Bōžo!“ plakasche nētk, tak Czi to saplaczu? Sa kym tak wjele na Tebi samowala.“ Marscha mējesche sašo sbōžne saczucze we swojej wutrobje. D tak je wodawacz tak kłodko! tule kłodkojcz njebē wona hacž dotal hichcže ženje snala. Wona posficzi kotije ruku a rēczesche hichcže wjazy s jednazych kłowow. Tež Handrij a Miklawich pschistupischtaj, a wschitzy tjo tu njesbožownu macz troschtowachu, hacž Fryza skōnczije na wjeczor swojeho ducha. spuschczji.

Nētk wschaf by wscho sašo pschi starym bycz mohlo, Handrij a Marscha budzischtaj mohloj s Bertu sašo do wulkeho dwora czahnycz, — ale wschitzy tjo to nochychu. Berta nochychsche to mēsto wopuschczicz, hdyž bē se starschimaj tak sbōžne hodziny živa była. Marscha swoli do Berczinych pscheczow. D Handrij chychsche swoju njeprawdoscz pscheczimo Miklawischi, tak rucze hacž mōžno, sašo dobru sczinicz. Woni wostachu na małym sakhrodniskim kuble, Miklawich a Lenka pak czechneschtaj na tōn wulki dwōr a napjelnischtaj jōn bōrsy s tym czichim a pobožnym duchom, kiz lobrka tu malu khezku wobhdlesche. Handrijowe swjadnjene czelo, kotrež hacž dotal jeno psches palenz so trochu bē dzeržalo, bōrsy podleža, jako wōn s dobrej wolu a pod stajnym na so kēzbowanjom so palenzpicza zyle wostaji. Wōn wumrije, a hdyž tež jeho psches picze wōplabjeny duch ženje wjazy s prawej mozu myhlicž njenawutny, dha mējesche tola w kmjertnej hodzinje tu wēru, so budze junu se swojimaj dzēsčomaj tam horjela w hromadže sbōžny. Berta bē so hizzo na thoro-ložu, kwērna w tym Anjesu, po swojim nanje s njewustawazej luboscžu horjebrała; wona pytasche jeho powuczecž a tak k temu Anjesej pschiwjescz, hacž do jeho kmjercze. Marschiny žiwjenski pucz njebē tak krotki, a jej njebē tak lohko kaž Handrijej, po tym nowym puczū khodzicz; jejna wutroba a zyle pomyhlenje bēschtej w hrēchach stwjerdnylej. Ale tōn Anjes ju njewopuschczji. Psches wjelelētne czerpjenje pschi Berczinym thoro-ložu wōn ju kaž na wuřdže dzeržesche, hacž

Berta skōnczije wumrije s tej wēstiej nadziju, so tōn Anjes maczētnu wutrobu hichcže dospołnje wuhoji, hdyž tež niz na tutym kwēczje, dha tola tam horka w swojim njebjeskim rajū.

W—o.

Legendje wot Herdera.

1. Rapaf Noachowy.

Stytnje hladasche Noach je swojeho pluwazeho kachcža a czakasche na rosbēženje wodow liježny. Lēdy potasowachu so teho dla wjerchi horow, jako wōn wschitku pjerinu k sebi sawola: „Schto“, dzjesche wōn, „chže mjes wami pořol bycz, hacž so nasche wumozenje bliži?“

Na to pscheczischičža so rapaf psche wschu ptaczinu s wulkim wołanjom; wōn kledzesche po swojej najlēpschej zyrobie. Lēdy bu wofno wotewrjene, wulecža won a njewrōczi so sahy. Tōn njedzakowny sabu wumozerja a swoje pořelstwo; wōn wifasche na sezerbje.

Alle khostanje njewumosta. Hichcže bē pomētr wot jēdōjtych parow połny a czežke dymy stejachu nad jeschnitimi czēlami; te sczornichu jeho widženje a sczornichu jeho pjerja.

Ke khostanju jeho sabychiwoscže bu tež jeho pomjatk czmowy kaž jeho woko; ani swoje narodzene mlode njesesnawa wōn a njewužiwa nad nimi žaneho nanowskeho wjekela. Nastrozany psches jich wobidnoscz czēka wōn prijecz a wopuschczja je. Tōn njedzakowny plodži njedzakowny splah; parowacz dyrbi wōn najrjeisheho myta, dzaka swojich dzēczi.

2. Holb Noachowy.

Wōřom dnjow bēsche wōtz noweho kwēta na sařopschindzjenje lēnjeho rapaka czakal, jako wōn s nowa swoje khyly k sebi sawola, so by wobhonjerjow wustwolał. Struchle slecza holb na jeho ramjo a chychsche dacž so wupōkłacž.

„Ssyno kwērnoscže, dzjesche Noach“, ty by mi wēsčje klužomnik dobrehu pořelstwa byl, tak pak chzesch ty swoje puczowanje czinicž a swoje pořelstwo dopjelnicz? Rak, jeli so twojej kschidle wōplabnjetej, tebe wulki wētr nadpadnje a czichnje tebe do mutnych žolmow czēmneje kmjercze? Tež hidžitej twojej nosy panjeschcžo a twojemu jasnej pschecziwja so njeczista jēdž.“

„Schto“, dzjesche holb, „dawa mucznemu mōz a khylnoscže doscz klabemu? Buschcz mje, ja budu tebi wēsčje klužomnik dobrehu pořelstwa.“

Holb wuleczi a lētasche tam a kem, ale nihdže njenamafa mēstno, hdyž mohł wotpocznycz, jako na jene dobo hora paradisa so psched nim posbēhny se swojim selenym wjēschkom. Nlad nej njebēchu wody liježny žaneje mozy mēle, a holbjej bē wuczel k nej njefakasany. Wjēsele khwatasche wōn, leczesche tam a pusczzi so poniznje pschi horje dele. Njanj woliowz kēčjesche tudy; wot teho wotlemi wōn mlōdny ličž, leczesche pořylnjeny naspiet a pōkōzi jōn na wutrobu drēmazeho Noacha.

Noach wozuczji a czujesche wōn paradisa.

Duž wofschewi so jeho wutroba; seleny ličž mēra wofschewi tež jeho kwōjbnych, hacž so jemu jeho wumozer kām sjewi, wobtwjerdzujzy holbja dobre pořelstwo.

Wot tuteho czaka kem bē holb klužomnik luboscže a mēra. Rak klēboro khyšczitej so jeho kschidle, praji spēw, je to hichcže sybol wot jasnosče paradisa, kotryž jeho na tamnym puczowanju wofschewi.

Pschel. F.

Khrystufowj kschiz wuczji wodawanje.

Ludwig XII. mējesche, prijedy hacž bu s Franzowskim kralom, jara wjele njepscheczelow, kotryž bēchu jemu pschezo napscheczimni.

